

ינואר 2013

נחום פינברג *

ארנה שר

קרן שליט

עמי שחר

סמדר קפלן

אפרת בירן

אורלי אבירם

יעקב מלישקביץ

ירון קרמר

מיכל פינברג-דורון **

אלון גוי

נעמה שבתאי בכר

אורית כזום

אסף ארזי

דוד משה

ענבל אלטמן

גליה קלינמן

אוהד גלעד

רוני איטח-גנט

נטלי קמחי

גלי שטיינברג

מאיה גבעון

עדי תורג'מן

ליאת כהן

אילה פלזנטל דברת

רוני יואלי פולק

חן גבאי

נעה מינדלין

טובה שרון

ג'ניה ווילינסקי

רוני הראל

אסף בקר

* נוטריון

** חברה גם בלשכת עורכי הדין של בי-יורק

ללקוחותינו הנכבדים שלום רב,

הנדון: עבודה ביום הבחירות לכנסת ה-19

1. לקראת יום הבחירות לכנסת ה-19, אשר צפוי להיערך ביום 22.1.2013, להלן הנחיות למעסיק.

הנחיות אלה נוגעות לשני נושאים כדלקמן:

האחד, האם רשאי המעסיק לחייב את עובדיו לעבוד ביום הבחירות;

השני, תשלום שכר לעובדים בעבור יום הבחירות;

האם רשאי המעסיק לחייב את עובדיו לעבוד ביום הבחירות

2. סעיף 10 לחוק **יסוד הכנסת** (להלן: **חוק היסוד**) קובע כי יום הבחירות לכנסת הוא **יום שבתון**:

"יום הבחירות יהיה יום שבתון, אך שירותי תחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם"

3. המשמעות של הגדרת יום הבחירות כיום שבתון הינה, כי **לא ניתן לחייב** עובד לעבוד ביום זה, אולם ניתן להציע לו זאת¹.

משמעות זו אינה חלה לגבי עובדים המשתייכים לסוגי השירותים הציבוריים (כמפורט להלן), ואת עובדים אלה ניתן לחייב לעבוד.

ויובהר: בכל מקרה יש לאפשר לעובדים המועסקים ביום הבחירות לממש את זכותם להצביע.

4. המונח "יום" מוגדר בחוק כ"תקופה שמחצות הלילה עד חצות הלילה שלאחריו" ולכן האיסור לחייב עובד לעבוד (אלא אם הוא נמנה על השירותים הציבוריים כהגדרתם להלן) חל ביחס לכל התקופה שבין חצות של יום ה- 21.1.2012 ועד חצות של יום ה- 22.1.2012.

1 דב"ע 4-9/98 הסתדרות העובדים הכללית החדשה - איגוד לשכות המחסר והתאחדות הסוחרים הכללית והעצמאית בישראל פורסם בדינים ועוד- הגם שהדברים באותו פסק דין נאמרו ביחס ליום העצמאות, הרי שמאחר והם נאמרו בהקשר של "יום שבתון" ניתן להסיק מהם גם לעניין יום הבחירות לכנסת.

5. בסעיף 71א. לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) התשכ"ט 1969 (להלן: **חוק הבחירות**) נקבע כי וועדת הבחירות המרכזית תפרסם את השירותים הציבוריים אשר יפעלו כסדרם ביום הבחירות.
6. בהתאם לזאת פרסמה וועדת הבחירות המרכזית את השירותים הציבוריים כדלקמן:
- א. עובדי וועדת הבחירות המרכזית, מי שמבצע בעבודה תפקיד או מי שנותן לה שירות, וכן, לצרכי יום הבחירות בלבד, עובדי המפלגות, מי שמבצע בעבורן תפקיד או נותן להן שירות;
 - ב. שירותי תחבורה, חניונים ותחנות דלק;
 - ג. בתי אוכל ומסעדות, בתי קפה וקיוסקים, בתי מלון ופנסיונים;
 - ד. מפעלי חרושת וחקלאות שתהליכי הייצור בהם מתנהלים ברציפות;
 - ה. שירותי התקשורת;
 - ו. מפעלי מים וחשמל;
 - ז. אספקת דלק והעברתו;
 - ח. תיאטרונים, בתי קולנוע ובתי שעשועים אחרים;
 - ט. עיתונות, רדיו וטלוויזיה;
 - י. הובלת לחם, פירות, ירקות, ותוצרת חלב, ביום הבחירות עד השעה 11:00 לפני הצהריים;
 - יא. חנויות לממכר מזון בין השעות 06:00 בבוקר עד 12:00 בצהריים (עד 6 שעות);
 - יב. אפיית לחם וייצור מוצרי חלב;
 - יג. בתי החולים ושירותי בריאות אחרים הפועלים בימי שבת וחג במתכונת מיוחדת, יפעלו באותה מתכונת ביום הבחירות;
 - יד. כוחות הביטחון ושירותי ההצלה למיניהם;
 - טו. שירותי קבורה;
 - טז. שירותים הפועלים בימי שבת וחג במתכונת מיוחדת, יפעלו באותה מתכונת ביום הבחירות;
7. מעסיק **רשאי לחייב** את העובדים הנמנים על אחד מן השירותים הציבוריים כמפורט לעיל לעבוד ביום הבחירות, והוא אינו רשאי לעשות כן (אלא רק להציע) לגבי עובדים שאינם נמנים על אחד מן השירותים הנ"ל.

8. ודוק: גם בכל אותם מקרים שבהם ניתן לחייב את העובד לעבוד, עדיין יש לאפשר לו לממש את זכותו להצביע.

תשלום שכר בעבור יום הבחירות

9. בסעיף 136 לחוק הבחירות נקבעה הזכאות לשכר בעבור יום בחירות כך:

"עובד שעבד אצל מעביד לפחות 14 ימים רצופים סמוך ליום הבחירות, וכן עובד שעבד בעבודות יזומות אצל אחד המוסדות הציבוריים לפחות 14 ימים מתוך החדשיים שלפני יום הבחירות, ישלם לו המעביד את השכר שהעובד היה משתכר אצלו ביום הבחירות אילולא שבת"

10. עולה אפוא, כי עובד שעבד תקופה מינימאלית לפני יום הבחירות, כמפורט לעיל, ולא עבד ביום הבחירות, זכאי לשכר שהיה מקבל אילולא שבת (בעניין זה נציין, כי החוק אינו עורך אבחנה בין עובד המשתכר על בסיס יומי לעובד המשתכר על בסיס חודשי או כל בסיס אחר).

נבהיר, כי אין לנכות יום חופשה מעובד שלא עבד ביום הבחירות, כאמור.

11. חוק הבחירות אינו דן בשאלת השכר לגבי עובדים אשר יעבדו בפועל ביום הבחירות. מעבר לזאת, יום הבחירות (או יום שבתון ככלל) אינו נמנה על ימי המנוחה השבועית כהגדרתם **בפקודת סדרי השלטון והמשפט**, התש"ח 1948.

המסקנה מן האמור לעיל הינה, כי עבודה ביום הבחירות אינה מזכה, על פי החוק, בתגמול מיוחד כלשהו.

12. עם זאת, בתי הדין האזרחיים לעבודה, קבעו במספר מקרים כי עבודה ביום הבחירות אשר הוכרז כיום שבתון מזכה בתגמול מיוחד, כדלקמן:

(1) במקרים אחדים נקבע, כי עובד שהועסק בפועל ביום הבחירות יהיה זכאי לתשלום השווה ליום עבודה במנוחה השבועית (קרי 150% לפחות משכרו הרגיל של העובד).²

(2) במקרים אחרים נקבע, כי עובד שהועסק בפועל ביום הבחירות יהיה זכאי הן לתמורה מכוח סעיף 136 לחוק הבחירות הנ"ל, והן לשכר בגין העבודה בפועל (קרי 200% משכרו הרגיל של העובד).³

מבדיקה שערכנו עולה, כי בית הדין הארצי לעבודה טרם נדרש לסוגיה זו.

² עב' 1862/04 רוטנפלד איגור - ש. ניר הצפון (1991) בע"מ ואח' פורסם בדינים ועוד; עב' 1169/04 יעקובי גולן - אורן רחמים ואח' פורסם בדינים ועוד; תע"א 7469/09 לירן בנימין - אילן מזרחי פורסם בדינים ועוד; עב' 1862/04 רוטנפלד איגור - ש. ניר הצפון (1991) בע"מ ואח' פורסם בנבו;

³ דמי 9238/06 דוד פרחיה - עו"ד בעז האס פורסם בדינים ועוד; דמי 8286/04 קוזמינסקי עדנה - ח. מרחב בע"מ פורסם בדינים ועוד; דמי 1990/01 ששון משה - ר.ד. בנין שלם בע"מ ואח' פורסם בנבו; תע"א 1138/08 מרקין ניקולאי - ארי יוסי אבטחה ושירותים בע"מ פורסם בדינים ועוד;

מגדל ששון חוגג, דרך אבא הלל סילבר 12 (קומה 16), רמת גן, 52506
Sason Hogi Tower, 12 Abba Hillel Silver Rd. (16th fl.), Ramat-Gan, 52506
טלפון 03-6138613 (+972) | תל. (+972) 03-6138614 | מקס' | fax.
mail@feinberg-law.co.il | www.feinberg-law.co.il

נ. פינברג ושות' N.FEINBERG & CO.

עורכי דין דיני עבודה employment and labor law law office

13. בשנים לב לפסיקת בתי הדין האזוריים לעבודה שצוינו לעיל, הרינו ממליצים לשלם לעובדים שיועסקו ביום הבחירות תגמול מיוחד מעבר לשכרם הרגיל.

באשר לשיעור התגמול המיוחד שישולם - יש משמעות לתגמול ששולם לעובדים שהועסקו בימי בחירות קודמים, ולכן המלצתנו היא לבדוק כיצד נהגתם עד כה.

כרגיל, חוזרנו זה הוא לידיעה כללית בלבד, ואינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי קונקרטי.

בברכת שנה אדרכת מוצלחת,

נעמה שבתאי בכר, עו"ד